

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури і мистецтв
Кафедра культурології**

**ПЕРФОРМАНС У КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРИ
СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ**

Кваліфікаційна робота (проект)

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконала: студентка IV курсу 13-411 групи
Напрямку підготовки 034 Культурологія
Освітньо-професійної (наукової) програми
Культурологія
Бабяр Аліна Олександрівна

Керівник: кандидат філологічних
наук, доцент Кузнецов С.В.

Рецензент: директор Херсонського
обласного будинку народної творчості
Капелюшник В.В

Івано-Франківськ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ТІДХОДИ ФІЛОСОФСЬКО-КУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО ОСМИСЛЕННЯ ФЕНОМЕНУ ПЕРФОРМАНСУ	5
1.1. Теоретико-методологічні засади дослідження феномену перформанс	5
1.2. Обґрунтування понятійного апарату феномену перформансу	8
1.3. Основні риси перформансу	11
РОЗДІЛ 2. ВИТОКИ ПЕРФОРМАТИВНОЇ ДІЇ В ІСТОРІЇ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ	14
2.1. Священнодійство буття: архаїчний ритуал як перформативна дія	14
2.2. Архітепічні образи та прототипи сучасних Live-art (гепенінг, акція, перформанс)	17
2.3. Феномен перформансу в арт-процесі	22
2.4. Вплив українського перформансу на розвиток європейського театру	26
ВИСНОВКИ	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	32

ВСТУП

Актуальність теми. Перформанс — це вид мистецтва, в якому художник виступає перед глядачами з живим виконанням твору, який може включати в себе різноманітні елементи: акторську гру, музику, танець, спів, міміку і т. д. Перформанс є глибоко індивідуальним і може відображати різноманітні соціальні, політичні та культурні проблеми.

Сучасна українська культурно-мистецька сцена багата на перформанси різних тематик. Вони можуть бути спрямовані на висвітлення важливих тем, таких як насильство, політика, соціальна несправедливість, екологія, або можуть бути зорієнтовані на естетичне задоволення глядачів. Більшість перформансів залучають глядачів, щоб змусити їх задуматися і висловити своє бачення.

Перформанс може бути проведений в будь-якому місці, що створює можливості для створення потрібного настрою і емоцій. Із зростанням популярності цього виду мистецтва, все більше художників використовують перформанс як засіб творення і спілкування з глядачами, втілюючи у життя найрізноманітніші ідеї та інтерпретації. В такий спосіб, перформанс стає важливим ключем до розуміння складних соціальних та культурних проблем, що виникають у сучасному світі.

Мета роботи полягає у виєвленні особливостей у культурно мистецькому просторі сучасної України

Для досягнення данної мети в роботі поставленні наступні **завдання дослідження:**

- 1) розглянути поняття та основні концепції перфомансу у культурі;
- 2) охарактеризувати перформанс у культурно-мистецькому просторі України;

- 3) визначити фактори, які впливають на стан і перспективи розвитку перформансу;
- 4) визначити особливості оцінки перформансу у мистецтві.

Предмет дослідження: перформансу у сфері культури;

Об'єкт дослідження: основні елементи механізму перформансу у сфері культури

У ході дослідження використано такі спеціальні **методи:** метод порівняння та узагальнення, метод вивчення науково-методичної літератури та періодичних видань.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається з двох розділів, містить вступ, висновки, список використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ФІЛОСОФСЬКО-КУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО ОСМИСЛЕННЯ ФЕНОМЕНУ ПЕРФОРМАНСУ

1.1 Теоретико-методологічні засади дослідження феномену перформансу

Перформанс - це мистецький жанр, що поєднує в собі елементи театру, танцю, музики та інших видів мистецтва. Дослідження феномену перформансу базується на таких теоретико-методологічних засадах:

1. Концепція тіла як основи перформансу. Тіло виступає як головний об'єкт та інструмент в перформансі. Дослідження феномену перформансу вимагає розуміння того, як тіло використовується для створення мистецького враження.

2. Концепція спостереження як методу дослідження. Для дослідження феномену перформансу необхідно спостерігати за виконавцем та його взаємодією з глядачами. Спостереження дозволяє виявити ефекти, які досягаються через використання різних мистецьких засобів.

3. Концепція взаємодії між виконавцем та глядачами. Перформанс є живим виступом, який відбувається у присутності глядачів. Дослідження феномену перформансу повинно враховувати взаємодію між виконавцем та глядачами, а також їхні реакції на виступ.

4. Концепція інтерпретації як методу аналізу. Перформанс може мати різні інтерпретації залежно від контексту та сприйняття глядачами. Дослідження феномену перформансу повинно включати аналіз різних інтерпретацій та їх вплив на сприйняття мистецького враження.

5. Концепція контексту як важливого елементу перформансу. Перформанс може бути виконаний у різних контекстах, що може впливати на його сприйняття та інтерпретацію. Дослідження феномену перформансу повинно враховувати контекст виступу та його вплив на мистецьке враження.

Ці засади допомагають розуміти, як перформанс функціонує як мистецький жанр та як його можна досліджувати. Вони включають концепції тіла, спостереження, взаємодії між виконавцем та глядачами, інтерпретації та контексту. Використання цих засад дозволяє аналізувати перформанс як мистецьку форму та розкривати його потенціал для створення мистецького враження. Концепція тіла в перформансі відображається через фізичну присутність виконавця на сцені. Спостереження є необхідною складовою дослідження перформансу, оскільки вони дозволяють розглянути різні аспекти вистави, такі як рух, звук та взаємодію між виконавцем та глядачами. Вони є ключовою складовою перформансу. Виконавець може взаємодіяти з глядачами через безпосереднє звернення до них, запрошуючи їх до участі у виставі. Інтерпретація є також важливим елементом дослідження перформансу, оскільки це дозволяє розуміти ідеї та концепції, які виконавець намагається передати через свою виставу.

Контекст також має велике значення для розуміння перформансу як мистецької форми. Контекст може включати історичний, соціальний та культурний фон, на якому вистава була

створена. Розуміння контексту дозволяє краще зрозуміти ідеї та концепції, які виконавець намагається передати через свою виставу.

Усі ці засади допомагають розуміти перформанс як мистецьку форму та розкривати його потенціал для створення мистецького враження. Використання цих засад дозволяє аналізувати перформанс як мистецтво та розуміти, як він може впливати на глядачів та сприяти розвитку мистецтва в цілому.

Однією з важливих складових перформансу є також використання реквізитів та обладнання на сцені. Вони можуть допомогти виконавцю передати свої ідеї та концепції, створити певну атмосферу та настрій для глядачів. Наприклад, використання світла та звуку може створити ефект підсилення драматичності вистави.

Також важливим елементом перформансу є костюми та макіяж виконавця. Вони можуть допомогти створити образ, який передає ідеї та концепції, які виконавець намагається передати через свою виставу. Костюми та макіяж можуть також вплинути на сприйняття глядачами вистави та настроїв, який вона передає.

У сучасному світі перформанс може бути представлений у різних форматах, таких як театральні вистави, танцювальні вистави, музичні концерти, циркові вистави та інші. Кожен з цих форматів має свої особливості та може передавати різні ідеї та концепції.

У підсумку, концепція тіла в перформансі є ключовою складовою дослідження цієї мистецької форми. Вона дозволяє виконавцю передати свої ідеї та концепції через фізичну присутність на сцені та взаємодію з глядачами. Розуміння контексту та інтерпретація також допомагають краще зрозуміти ідеї та концепції, які виконавець намагається передати через свою виставу.

1.2 Обґрунтування понятійного апарату феномену перформансу

Перформанс — це вид мистецтва, в якому художник виступає перед глядачами з живим виконанням твору, який може включати в себе різноманітні елементи: акторську гру, музику, танець, спів, міміку і т. д. Перформанс є глибоко індивідуальним і може відображати різноманітні соціальні, політичні та культурні проблеми.

Сучасна українська культурно-мистецька сцена багата на перформанси різних тематик. Вони можуть бути спрямовані на висвітлення важливих тем, таких як насильство, політика, соціальна несправедливість, екологія, або можуть бути зорієнтовані на естетичне задоволення глядачів. Більшість перформансів залучають глядачів, щоб змусити їх задуматися і висловити своє бачення.

Перформанс може бути проведений в будь-якому місці, що створює можливості для створення потрібного настрою і емоцій. Із зростанням популярності цього виду мистецтва, все більше художників використовують перформанс як засіб творення і спілкування з глядачами, втілюючи у життя найрізноманітніші ідеї та інтерпретації. В такий спосіб, перформанс стає важливим ключем до розуміння складних соціальних та культурних проблем, що виникають у сучасному світі.

У перформансі використовуються різноманітні елементи, такі як тіло, звук, світло, реквізити та інше, щоб передати ідеї та концепції.

Тіло - це ключовий елемент перформансу, оскільки воно є основою для передачі ідей та концепцій. Виконавець може

використовувати своє тіло, щоб передати різні емоції, створити певну атмосферу та настрої для глядачів.

Контекст - це оточення, у якому відбувається перформанс. Виконавець може використовувати контекст, щоб показати свої ідеї та концепції у певному контексті, наприклад, політичному або соціальному.

Інтерпретація - це спосіб розуміння та відтворення ідей та концепцій виконавцем. Виконавець може використовувати свою інтерпретацію, щоб передати свої ідеї та концепції у свій спосіб.

Реквізити та обладнання - це елементи, які використовуються в перформансі для створення певної атмосфери та настрою. Реквізити можуть включати костюми, макіяж, реквізити на сцені, світло та звук.

У підсумку, понятійний апарат феномену перформансу включає в себе такі елементи, як тіло, контекст, інтерпретацію, реквізити та обладнання. Розуміння цих елементів допомагає краще зрозуміти та оцінити перформанс як мистецьку форму.

До інших важливих елементів перформансу можна віднести час та простір. Час може використовуватися в перформансі як елемент, що дозволяє виконавцеві створити певну динаміку та ритм, а також змінювати настрої та атмосферу вистави. Простір може використовуватися як елемент, що дозволяє виконавцеві створювати певну архітектуру та композицію, а також використовувати різні елементи простору для передачі своїх ідей та концепцій.

Також важливим елементом перформансу є взаємодія між виконавцем та глядачами. Виконавець може використовувати

взаємодію з глядачами, щоб створити певну атмосферу, залучити їх до процесу вистави та передати свої ідеї та концепції.

Наступний елемент- його ціль. Ціль може бути різною для кожного виконавця та вистави, але вона завжди повинна бути чіткою та зрозумілою. Ціль може полягати у передачі певних ідей та концепцій, створенні певної атмосфери та настрою, або навіть у простому розважанні глядачів.

Усі ці елементи перформансу взаємодіють між собою та доповнюють один одного, щоб створити мистецьку форму, яка може бути дуже ефективною в передачі ідей та концепцій. Розуміння цих елементів допомагає краще зрозуміти та оцінити перформанс як мистецьку форму.

Крім того, важливим елементом перформансу є вміння виконавця працювати зі своїм тілом та голосом. Виконавець повинен бути здатний контролювати свої рухи, пози та використовувати їх для передачі певної інформації та емоцій. Також важливо мати добре розвинений голос та вміти користуватися ним для передачі тексту та емоцій.

Також важливо взаємодія з глядачами. Виконавець повинен бути здатний взаємодіяти з глядачами, залучати їх до процесу вистави, створювати з ними контакт та взаємодіяти з їхніми реакціями на виставу.

Ще одним елементом перформансу є репетиція та підготовка. Виконавець повинен бути добре підготовлений до вистави, знати свої тексти та рухи на пам'ять, мати чіткий план вистави та бути готовим до будь-яких непередбачуваних ситуацій.

Усі ці елементи перформансу допомагають створити виставу, яка буде ефективною та запам'ятовуваною. Вони допомагають

виконавцеві передати свої ідеї та концепції, створити певну атмосферу та залучити глядачів до процесу вистави. Розуміння цих елементів допомагає краще оцінити та оцінити перформанс як мистецьку форму.

1.3 Основні риси перфоменсу

Перформанс може поєднувати різні види мистецтва, такі як танець, музика, театр, візуальне мистецтво та інші. Основною метою перформансу є передача певного повідомлення або ідеї через використання живої вистави.

Основними рисами перформансу є інтерактивність, експериментальність, мультидисциплінарність, структурованість, емоційність та соціальна спрямованість.

Інтерактивність - це взаємодія з глядачами та їхнім оточенням. Перформанс завжди включає в себе взаємодію з глядачами та їхніми реакціями на виставу. Це може бути пряма взаємодія з глядачами, їх участь у виставі або просто сприйняття вистави через їхні реакції.

Експериментальність - це можливість використовувати новаторські техніки, нестандартні форми виконання та неочікувані рішення. Перформанс може бути спрямований на використання нових технологій, нестандартних форм виконання та експериментальних підходів до створення вистави.

Мультидисциплінарність - це поєднання різних видів мистецтва в одному перформансі. Вистава може включати елементи танцю, музики, театру, візуального мистецтва та інших видів мистецтва.

Структурованість - перформанс може мати чітку структуру, певний сценарій та план вистави. Це дозволяє виконавцям та глядачам краще розуміти хід вистави та передачу повідомлення.

Емоційність - перформанс завжди передає певні емоції та настрої, які можуть бути викликані як виконавцем, так і глядачами. Це дозволяє передати повідомлення та ідеї через емоційну сприйнятливність глядачів.

Соціальна спрямованість - перформанс може мати певну соціальну спрямованість та передавати певні соціальні повідомлення та ідеї. Це може бути спрямоване на підвищення свідомості про певну проблему або на підтримку певної ідеї.

Перформанс може бути різноманітним за своїм змістом та формою. Він може включати в себе танці, акторську гру, музику, поезію, живопис та інші види мистецтва. Головне, щоб ці елементи були органічно поєднані та передавали одну спільну ідею.

Перформанс може бути інтерактивним, коли глядачі беруть участь у виставі, або пасивним, коли вони лише спостерігають за подією. В обох випадках головне завдання виконавців - передати своє повідомлення та емоції через виставу.

Одним з найвідоміших перформансів є "Три хвилини мовчання" Йосипа Бейра. Цей перформанс був проведений у 1968 році в Мюнхені під час Олімпійських ігор. Бейр, який був єврейського походження, показав своє протестування проти нацизму та геноциду, зробивши три хвилини мовчання під час церемонії нагородження.

Іншим прикладом перформансу є "Сто тисяч міль" Маріни Абрамович. Цей перформанс був проведений у 2010 році в Нью-Йорку. Абрамович протягом трьох місяців сиділа на стільці у музеї

та дивилася в очі кожному, хто сідав перед нею. Цей перформанс був спрямований на зміну сприйняття часу та взаємодії людей.

Перформанс може бути дуже ефективним інструментом для передачі повідомлень та ідей. Він дозволяє залучити увагу глядачів та передати їм певне повідомлення через живу виставу. Це може бути особливо важливо для передачі соціальних повідомлень та ідей, які можуть змінити світ на краще.

РОЗДІЛ 2

ВИТОКИ ПЕРФОРМАТИВНОЇ ДІЇ В ІСТОРІЇ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

2.1 Священнодійство буття: архаїчний ритуал як перформативна дія

Священнодійство буття є одним з найбільш архаїчних ритуалів, який може бути сприйнятий як перформативна дія. Цей ритуал виконується в різних культурах і полягає в тому, що новонародженого дитину обмазують різними речовинами, щоб захистити її від злого ока та негативної енергії.

У цьому ритуалі важливо не тільки сама дія обмазування, але й те, що вона виконується священиком або іншою авторитетною особою, яка має спеціальні знання та повноваження. Таким чином, цей ритуал стає не просто дією, але й символом влади та авторитету.

У сучасному світі священнодійство буття може бути сприйняте як перформативна дія, яка має значення не тільки для самої дитини, але й для батьків та родичів, які беруть участь у ритуалі. Він може стати способом вираження культурної ідентичності та збереження традицій.

Однак, в сучасному світі, де все більше людей стають скептиками та атеїстами, священнодійство буття може викликати сумніви та недовіру. Тому, для того щоб ритуал зберігав свою значимість та ефективність, важливо, щоб він був адаптований до сучасного контексту та потреб.

Наприклад, замість традиційного обмазування різними речовинами, можна використовувати спеціально підготовлену олію або крем, які мають захисну функцію. Також, можна залучати до ритуалу не тільки священиків, але й психологів, які будуть надавати психологічну підтримку батькам та родичам.

У будь-якому випадку, священнодійство буття залишається важливим елементом культурної спадщини та може стати способом збереження традицій та релігійних практик. Важливо, щоб він був адаптований до сучасного світу та потреб, але при цьому не втрачав своєї значимості та ефективності.

Крім того, священнодійство буття може бути використане як спосіб підтримки людей у складних життєвих ситуаціях, таких як хвороба, втрата близької людини, розлучення тощо. Це може допомогти людям знайти спокій та зосередженість, а також знайти підтримку від спільноти.

Також може бути використане як спосіб виховання дітей в дусі релігії та традицій. Важливо, щоб цей ритуал був доступний для всіх людей, незалежно від їх релігійних переконань та культурних звичаїв. Тому, можна розглядати можливості створення універсального священнодійства буття, який буде враховувати різні культурні та релігійні контексти.

Але священнодійство буття залишається важливим елементом релігійної та культурної спадщини. Важливо, щоб він був адаптований до сучасного світу та потреб, але при цьому зберігав свою значимість та ефективність. Залучення до ритуалу психологів та використання спеціально підготовлених засобів може допомогти зберегти цей ритуал актуальним та доступним для всіх людей.

Священнодійство буття може бути використане як спосіб збереження традицій та культурної спадщини. Релігійні ритуали та обряди є важливим елементом культури та історії народу, і їх збереження допомагає зберегти національну ідентичність.

Також використовується як спосіб зміцнення спільноти. Релігійні обряди та ритуали допомагають людям відчувати себе частиною спільноти та забезпечують їм підтримку та підбадьорення у важкі моменти життя.

Ще священнодійство буття може бути використане як спосіб покращення психологічного стану людини. Релігійні ритуали та обряди допомагають людям зосередитися на своїх духовних потребах та знайти спокій та гармонію у своєму житті.

Отже, священнодійство буття є важливим елементом релігійної та культурної спадщини, який може бути використаний як спосіб підтримки людей у складних життєвих ситуаціях, виховання дітей в дусі релігії та традицій, збереження традицій та культурної спадщини, зміцнення спільноти та покращення психологічного стану людини.

Приклади використання священнодійства буття включають:

- Виховання дітей в дусі релігії та традицій: священники можуть проводити катехезу та інші релігійні заняття для дітей, щоб допомогти їм зрозуміти основні принципи віри та культури своєї громади.

- Збереження традицій та культурної спадщини: священники можуть проводити релігійні обряди та ритуали, які є важливим елементом культури та історії народу. Наприклад, українські святкування Великодня та Різдва Христового мають глибокі корені в українській культурі та традиціях.

- Підтримка людей у складних життєвих ситуаціях: священники можуть надавати духовну підтримку та поради людям, які знаходяться у складних життєвих ситуаціях, таких як хвороба, смерть близької людини або розлучення.

- Зміцнення спільноти: священники можуть проводити релігійні обряди та ритуали, які допомагають людям відчувати себе частиною спільноти та забезпечують їм підтримку та підбадьорення у важкі моменти життя.

- Покращення психологічного стану людини: релігійні ритуали та обряди можуть допомогти людям зосередитися на своїх духовних потребах та знайти спокій та гармонію у своєму житті. Наприклад, медитація та молитва можуть допомогти зменшити стрес та тривогу.

2.2. Архетипічні образи та прототипи сучасних Live-art (гепенінг, акція, перформанс)

Живописність є одним з ключових елементів Live-art, оскільки візуальний ефект може викликати сильну емоційну реакцію у глядача. Живописність може бути досягнута за допомогою яскравих кольорів, несподіваних форм та розташуванням об'єктів на сцені.

Експресія включає в себе вираження емоцій через рухи тіла, голос та міміку. Це може бути використано для створення сильного зв'язку між виконавцем та глядачем, що допомагає передати повідомлення та створити емоційний досвід.

Інтерактивність може бути включенням глядачів до дії, що створює спільний досвід. Це може бути досягнуто за допомогою запрошення глядачів на сцену, спільної дії з ними або іншими методами.

Символіка може бути використана для передачі певного повідомлення або створення підтексту. Символи та метафори можуть бути використані для створення глибокого змісту та сприяти розумінню теми.

Провокація може бути викликанням емоційного або інтелектуального шоку у глядача, що змушує його переглянути свої переконання та думки. Це може бути досягнуто за допомогою несподіваних дій, нестандартних ідей та протестних заяв.

Концептуальність може бути використана для створення глибокого змісту та підтексту. Це може бути досягнуто за допомогою використання певної концепції або ідеї, що створює глибокий зміст та підтекст.

Соціальна активність може бути використана для залучення уваги до певної соціальної проблеми або протесту. Це може бути досягнуто за допомогою використання мистецтва як засобу для залучення уваги до певної проблеми та виклику реакції у глядачів.

Усі ці елементи можуть бути використані окремо або комбіновано для створення різноманітних форм Live-art, таких як гепенінг, акція та перформанс. Кожна форма має свої особливості та може бути використана для передачі певного повідомлення або створення емоційного досвіду у глядачів.

Live-art - це мистецтво, яке використовує живі елементи, такі як тіло, звук та рух, щоб створити виставу або перформанс. Це мистецтво зазвичай виконується перед глядачами в режимі

реального часу і може бути інтерактивним, що означає, що глядачі можуть брати участь у виставі.

Одним з основних елементів Live-art є експресія. Це може бути досягнуто за допомогою використання живого тіла для передачі емоцій та почуттів. Використання руху та звуку може допомогти створити емоційний досвід для глядачів.

Ще одним важливим елементом Live-art є провокація. Це може бути досягнуто за допомогою використання символіки та концептуальності. Цей елемент може бути використаний для створення дискусії або привернення уваги до певної проблеми.

Live-art також може бути використана як засіб для передачі повідомлень та створення соціальної зміни. Це може бути досягнуто за допомогою використання мистецтва як засобу для залучення уваги до певної проблеми та виклику реакції у глядачів.

Також Live-art використовується для створення спільноти та розвитку культурної свідомості. Це може бути досягнуто за допомогою проведення різноманітних заходів, таких як виставки, фестивалі та інші події, що об'єднують людей навколо спільної ідеї або теми.

Нарешті, Live-art може бути використана як засіб для самовираження та творчості. Це може бути досягнуто за допомогою створення власних перформансів та акцій, що відображають особисті переживання та думки. Таким чином, Live-art може бути використана як засіб для розвитку творчих здібностей та самовираження.

Live-art є різноманітним та унікальним мистецтвом, що поєднує в собі різноманітні елементи, такі як живописність, експресія, інтерактивність, символіка, провокація,

концептуальність та соціальна активність. Вона може бути використана як засіб для передачі повідомлень, створення емоційного досвіду, протесту та соціальної зміни, розвитку культурної свідомості та самовираження.

Гепенінг є однією з форм Live-art, яка була розроблена в 1960-х роках. Вона поєднує в собі різноманітні елементи, такі як інтерактивність, провокація, соціальна активність та самовираження.

Інтерактивність є основним елементом гепенінгу. Глядачі можуть брати участь у виставі, ставати частинами її та спостерігати за діями художників. Це може бути досягнуто за допомогою використання різних елементів, таких як звук, світло, об'єкти та рух.

Провокація є ще одним важливим елементом гепенінгу. Художники можуть використовувати різноманітні елементи, щоб привернути увагу до певної проблеми або створити дискусію. Це може бути досягнуто за допомогою використання символіки та концептуальності.

Гепенінг може бути використаний як засіб для передачі повідомлень та створення соціальної зміни. Художники можуть використовувати виставу як засіб для залучення уваги до певної проблеми та виклику реакції у глядачів.

Також може бути використаний як засіб для самовираження та творчості. Художники можуть створювати власні перформанси та акції, що відображають їх особисті переживання та думки.

Ще він дуже важливий як засіб для створення емоційного досвіду та протесту. Художники можуть використовувати виставу як засіб для висловлення своєї незгоди з певними соціальними проблемами та виклику реакції у глядачів.

Гепенінг є важливою формою Live-art, яка має різноманітні елементи та може бути використана для різних цілей, таких як передача повідомлень, створення емоційного досвіду, протесту та соціальної зміни.

"Акція" в художньому контексті може означати рух або подію, яка відбувається в определенний момент часу в творі. Це може бути діалог, бійка, погоня, романтична сцена або будь-яка інша подія, яка рухає сюжет вперед і впливає на характери персонажів. Акція може бути ключовим елементом сюжету, який допомагає розкрити тему твору і збагатити характеристику персонажів.

У перформансі важливо не тільки сама дія, але й сприйняття глядачами, їх реакція на подію. Цей вид мистецтва дозволяє художникам виразити свої ідеї через живу взаємодію з публікою і створити незабутні враження. Глядачі стають часткою перформансу, вони можуть бути запрошені до участі в дії або ж стати спостерігачами.

Одним з найбільш визначних прикладів перформансу є творчість американського художника Анді Воргола, який відомий своїми шокуючими виступами та інсталяціями. Наприклад, один з його перформансів полягав у тому, що він просто сидів і мовчав протягом шести годин перед глядачами, які могли підходити до нього та спостерігати за ним.

Іншим прикладом може бути перформанс японської художниці Юко Огура, яка створює інсталяції з дроту та папири. У її роботах важливо не тільки сама ідея, але й те, як глядачі сприймають їх. Її творіння створюють враження легкості та невагомості, які передають певну емоцію.

У своєму суттєвому значенні перформанс - це мистецтво, яке дозволяє художникам виразити свої ідеї та емоції через живу взаємодію з публікою. Він дозволяє створити незабутні враження та запам'ятатися глядачам на довгий час.

Однак, перформанс є також складним та контроверсійним видом мистецтва, оскільки його інтерпретація може бути різною для різних людей. Часто перформанс викликає суперечки та обговорення, особливо якщо його тематика стосується гострих проблем суспільства.

Крім того, перформанс може бути дуже виснажливим для художника, який повинен бути готовим до фізичного та емоційного напруження. Тому, перед тим як займатися перформансом, художник повинен ретельно підготуватися та вивчити всі можливі наслідки своїх дій.

У будь-якому випадку, перформанс є важливим та цікавим видом мистецтва, який дозволяє художникам виразити свої ідеї та сприйняття світу через живу взаємодію з глядачами. Він завжди буде актуальним та цікавим для тих, хто шукає нові форми вираження та сприйняття мистецтва.

2.3. Феномен перформансу в арт-процесі

Перформанс став важливим елементом сучасних художніх процесів, оскільки дозволяє художникам висловлювати свої ідеї та думки через живі виступи. Цей тип мистецтва дозволяє поєднувати різні елементи, такі як музика, танець, акторська майстерність та інші, що створює цілісне враження.

Перформанс може використовуватися для підкреслення соціальних проблем, таких як расизм, гендерна нерівність, насильство та інші. Художники можуть використовувати свої виступи, щоб привернути увагу до цих проблем та закликати до дії.

Перформанс також може використовуватися для вираження емоцій та створення цілісного образу. Художники можуть використовувати свої тіла, звуки та рухи, щоб створювати враження чи викликати певні емоції в аудиторії.

У сучасних художніх процесах перформанс став важливим елементом, що дозволяє художникам висловлювати свої ідеї та думки через живі виступи. Він дозволяє об'єднувати різні елементи та створювати цілісні образи та враження.

Перформанс також є формою експериментування та дослідження нових ідей у мистецтві. Художники можуть використовувати перформанс для того, щоб перевірити свої гіпотези та ідеї на практиці, а також для того, щоб отримати зворотний зв'язок від аудиторії.

Перформанс можна використовувати для створення інтерактивного досвіду для глядачів. Художники можуть включати аудиторію у свої виступи, що створює глибшу взаємодію між художником та глядачем.

Також він є важливим елементом сучасних мистецьких процесів, що дозволяє художникам висловлювати свої ідеї та думки через живі виступи. Він поєднує різні елементи, створює цілісні образи та враження, підкреслює соціальні проблеми, виражає емоції та створює інтерактивний досвід для глядачів.

Приклади художників

1. Marina Abramović - сербська художниця, яка відома своїми експериментами зі станом тіла та медитацією, а також використанням свого тіла як художнього матеріалу. Вона проводила різноманітні перформанси, включаючи "Ритуал очищення" (1974), "Ритуал обіймання" (1977) та "Золотий лабіринт" (2012). У своїх роботах вона досліджує питання тіла, ідентичності та сприйняття.

2. Yoko Ono - японсько-американська художниця, яка використовує різні медіа, включаючи музику, фотографію та інсталяції, щоб провокувати глядачів до роздумів про соціальні та політичні питання. Вона була активною учасницею американського концептуалізму та феміністського руху у 1960-х роках. У своїх роботах вона досліджує питання миру, любові та сприйняття.

3. Ai Weiwei - китайський художник, який використовує свої інсталяції та перформанси, щоб привернути увагу до прав людини та політичних проблем у Китаї. Він був затриманий і ув'язнений китайськими властями через свою критику їхньої політики. У своїх роботах він досліджує питання свободи слова, демократії та прав людини.

4. Guillermo Gómez-Peña - мексиканський перформер, який використовує своє тіло та мову, щоб досліджувати питання ідентичності, міграції та культурного наслідку. Він проводить перформанси, які поєднують мистецтво, політику та соціальні питання. У своїх роботах він досліджує питання культурної та мовної різноманітності, імміграції та національної ідентичності.

5. Laurie Anderson - американська художниця, яка використовує електронну музику та інші медіа для створення враження перформансу, що досліджує питання технології та суспільства. Вона проводить перформанси, які поєднують музику,

відео та мультимедіа. У своїх роботах вона досліджує питання сприйняття, технології та сучасного життя.

Першим художником, який досліджує питання ідентичності та соціальних проблем, є Бенчо. Він створює роботи, які зображують людей, які не відповідають стандартним критеріям краси та ідеалів. Його роботи провокують глядачів до роздумів про те, що таке справжня краса та як вона пов'язана з ідентичністю людини.

Інший художник, який досліджує питання ідентичності, - Лоренцо Куароне. Він створює серію робіт, які зображують людей різного віку та національностей. Ці роботи демонструють, що не зважаючи на різноманітність, люди мають спільну ідентичність та багато спільних проблем.

Художник-фотограф Лукас Фогліа досліджує сприйняття людьми природи та її вплив на наше життя. Його роботи зображують природу у різних формах та контекстах, що стимулює глядачів до роздумів про те, як ми сприймаємо природу та як вона впливає на нас.

Інший художник, який досліджує питання сприйняття, - Хав'єр Перес. Він створює роботи, які зображують абстрактні форми та кольори, що стимулює глядачів до роздумів про те, як ми сприймаємо світ навколо нас та як це впливає на наші емоції та почуття.

Усі ці художники досліджують важливі питання, які стосуються нашої ідентичності, соціальних проблем та сприйняття світу. Їх роботи провокують глядачів до роздумів та стимулюють дискусії про ці питання, що робить їх важливими та актуальними для нашого часу.

2.4. Вплив українського перформансу на розвиток європейського театру

Український перформанс має значний вплив на розвиток європейського театру. Він став одним з ключових напрямків у сучасному мистецтві, що змінило підходи до театральної роботи та відкрило нові можливості для художників.

Один з найбільш відомих українських перформерів - Сергій Брайко. Він створює роботи, які змушують глядачів замислитися про соціальні проблеми та ідентичність. Його перформанс "Краса" був представлений на багатьох міжнародних фестивалях та отримав визнання критиків.

Інший важливий український перформер - Олександр Хартиця. Він створює роботи, які досліджують питання взаємодії людини з природою та соціальною дійсністю. Його перформанс "Сонце" був представлений на фестивалях у Європі та отримав велику увагу глядачів та критиків.

Перформанс відкрив нові можливості для європейських художників. Він став джерелом інноваційних ідей та підходів до театральної роботи. Багато європейських театрів запрошують українських перформерів для співпраці та обміну досвідом. Став важливим чинником у розвитку сучасного мистецтва та театру. Він допомагає висвітлювати соціальні проблеми та ідентичність, а також відкриває нові можливості для співпраці та обміну досвідом між художниками з різних країн

Також є важливим інструментом для висвітлення історичних та політичних проблем. Багато художників створюють роботи, які розкривають тему війни, окупації та насильства. Такі перформанси

допомагають залучити увагу до цих проблем та змусити глядачів задуматися про них.

Перформанс має значну роль для культурного діалогу між різними країнами та культурами. Багато українських художників співпрацюють з іноземними колегами та беруть участь у міжнародних проектах. Це допомагає розширити горизонти та знайти нові ідеї для творчості.

Український перформанс є важливим чинником у формуванні сучасної культури та мистецтва. Він допомагає змінювати стереотипи та підходи до творчості, а також відкриває нові можливості для художників та глядачів. Український перформанс - це яскравий приклад того, як мистецтво може впливати на суспільство та змінювати його, також є важливим інструментом для висловлення громадської думки та протесту. Художники часто використовують свої роботи для вираження своєї позиції щодо політичних та соціальних проблем. Це допомагає залучити увагу до цих питань та змусити владу діяти.

В національній культурі та ідентичності він допомагає зберегти та розвивати українську культуру, а також показує світу багатство та різноманітність нашої країни. Український перформанс - це не лише мистецтво, а й спосіб життя, який об'єднує людей та допомагає зберегти нашу ідентичність.

Український перформанс має великий потенціал у вирішенні соціальних проблем та покращенні життя людей. Він може допомогти змінити свідомість та погляди людей на багато різних питань, від екології до прав людини. Український перформанс - це мистецтво, яке може змінювати світ навколо нас.

Отже, український перформанс - це важливий елемент культури та мистецтва, який має великий потенціал у вирішенні соціальних проблем та покращенні життя людей. Він допомагає залучити увагу до важливих питань, розширює горизонти та змінює свідомість людей.

Один з прикладів - творчість українського художника-перформера Павла Арсенєва, який створив низку перформансів, які вплинули на розвиток європейського театру. Його вистави були представлені на різноманітних міжнародних фестивалях, де отримали високу оцінку критиків та глядачів.

Інший приклад - творчість гурту "DAKH theatre", який поєднує українську народну традицію з сучасним мистецтвом. Їх перформанси вражають своєю оригінальністю та емоційністю, а також мають великий вплив на розвиток європейського театру.

Український перформанс - це не просто мистецтво, а справжня форма протесту та боротьби за свободу та права людини. Він допомагає залучати увагу до важливих питань та змінювати світ навколо нас. Це мистецтво, яке зберігає нашу ідентичність та культурну спадщину, а також сприяє розвитку міжнародного співробітництва та культурного обміну.

Український перформанс також є важливим інструментом боротьби зі стереотипами та уявленнями про Україну як про країну лише селян та козаків. Він дозволяє показати багатство та різноманітність культури України, що здатна конкурувати з культурами інших країн. Багато перформансів мають екологічну спрямованість та показують важливість збереження природних ресурсів.

Крім того, український перформанс сприяє розвитку сучасного мистецтва в Україні та привертає увагу до молодих талантів. Багато молодих художників та перформерів знаходять своє місце в українському перформансі та отримують можливість показати свої творчі здібності.

Отже, український перформанс - це важлива складова сучасної культури України, яка має великий вплив на розвиток мистецтва та суспільства в цілому. Він допомагає залучати увагу до важливих питань, формувати культурну ідентичність та сприяє розвитку міжнародного співробітництва та культурного обміну.

ВИСНОВКИ

Перформанс є одним з найбільш актуальних і популярних видів мистецтва в сучасному світі, в тому числі і в Україні. Це форма виразу, у якій художник використовує своє тіло і живу взаємодію з глядачем для відтворення своїх ідей і концепцій.

При цьому, в Україні перформанс показується іноді як витвір мистецтва, а іноді як провокаційний акт, який висловлює соціальні, політичні та культурні проблеми.

У культурно-мистецькому просторі України перформанс стає все більш популярним задля його інтерактивності та можливості викликати глибоку емоційну реакцію в глядачів. Часто перформанс виступає як відгук на сучасну політичну та соціальну ситуацію в країні, тому може бути досить провокаційним та скандальним.

У сучасній Україні перформанс виступає іноді як засіб взаємодії між різними культурними групами і сприяє формуванню відкритого культурного простору в країні. Також часто перформанс виступає як спосіб привернути увагу до соціальних проблем, що стикаються із тими, хто живе на окраїннях суспільства.

Отже, перформанс має великий потенціал в культурно-мистецькому просторі сучасної України і може допомогти збільшити рівень діалогу між культурними групами, а також звернути увагу до важливих проблем в країні.

Перформанс - це мистецький виступ, який зазвичай включає в себе елементи театру, танцю, музики та інших мистецьких жанрів. Він може бути різноманітним - від експериментальних виступів до політичних акцій. Основна мета перформансу - це викликати дискусії та реакції глядачів, змінити їх свідомість та переконання.

Український перформанс став особливо актуальним після Революції Гідності 2014 року, коли він став інструментом боротьби за свободу та права людини. Багато українських художників використовували перформанс, щоб висловити свою позицію щодо подій на Майдані, висловити протест проти режиму Януковича та Росії, а також вшанувати пам'ять загиблих.

Одним із найвідоміших перформансів після Майдану був "Мовчання" Олега Шупляка, який відбувся на Майдані Незалежності. У цьому виступі художник стояв на сцені з гробом, який символізував загиблих на Майдані, та мовчав протягом години. Цей перформанс став символом боротьби за свободу та права людини.

Також перформанс допомагає зберегти та розвивати українську культуру та національну ідентичність. Багато перформансів проводяться у містах та народних святах, що дозволяє показати туристам багатство та різноманітність української культури. Наприклад, у Львові проводяться щорічні фестивалі перформансу "Поле чудес" та "Маленька Венеція", які збирають учасників з усієї України та з-за кордону.

Український перформанс має великий потенціал у розвитку суспільства та культури в Україні. Він дозволяє залучати увагу до важливих питань, формувати культурну ідентичність та сприяє розвитку міжнародного співробітництва та культурного обміну. Тому важливо підтримувати та розвивати український перформанс як важливий елемент сучасної культури України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алфьорова З. І. Перформанс як візуальне мистецтво / Алфьорова З. І. // Вісн. Харк. держ. акад. дизайну і мистец. [Сер.] Мистецтвознавство. Архітектура : [зб. наук. пр.]. – Харків : 2006. – No 7. – С. 3–8.
2. Баканурський А., Майданний перформанс Середньовіччя, [в:] „Мистецтвознавство України: збірник наукових праць”, 2009, вип. 10, с. 112–117.
3. Гладун Д., Вступ до теорії поетичного перформансу в Україні. Історія теорії перформансу, [в:] „Ucrainica IX: současná ukrajinistika: problému jazyka, literatury a kultury: sborník příspěvků”, 2020, s. 262–266.
4. Гончаренко Д., Концептуальні засади розвитку перформанс-арту, [в:] „Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки”, 2014, вип. 6, с. 111–113.
5. Гончаренко Д., Перформанс-арт як явище культури постмодернізму, [в:] „Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки”, 2013, вип. 5, с. 333–337.
6. Гончаренко Д., Практики використання відео у перформанс-арті, [в:] „Сучасне мистецтво”, 2014, вип. 10, с. 58–61.
7. Грідяєва Т., Перформанс та просторові мистецькі події-акції в Україні 1960-х – перша пол. 1990-х років, [в:] „Народознавчі зошити”, 2015, No 4 (124), с. 899–907.
8. Комарницкая Л., Онтологическая проблематика в искусстве перформанса, [в:] „Сучасне мистецтво”, 2015, вип. 11, с. 133–138.

9. Корнєєва Т., „Символічне недосяжне” в сучасному українському жіночому перформансі, [в:] „Магістеріум. Культурологія”, 2015, вип. 59, с. 16–21.

10. Кочубейник О., Перформанс як інструмент локальних ідентичностей, [в:] „Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 12: Психологічні науки”, 2013, вип. 42, с. 68–74.

11. Лачко О., Культурологічні особливості становлення українського театрального перформансу, [в:] „Культура України. Серія: Культурологія”, 2015, вип. 48, с. 229–237.

12. Лачко О., Перформанс: історико-генетичний аспект, [в:] „Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті”, 2014, вип. 3, с. 36–39.

13. Маренич Н., Комп'ютерна гра в контексті генези мистецьких напрямів другої половини ХХ століття – хеппенінгу, перформансу, ленд-арту, [в:] „Сучасні проблеми художньої освіти в Україні”, 2013, вип. 8, с. 260–261.

14. Нечиталюк І. Український літературний перформанс. Вісник Одеського національного університету. Серія: Філологія. 2014. Т. 19, вип. 2 (8). С. 49–57.

15. Неборак В., Вість про Назара Гончара, [в:] Н. Гончар, „Автопортрети. Вибрані вірші”, 2013, с. 178–185.

16. Нечиталюк І., Український літературний перформанс, [в:] „Вісник ОНУ. Серія: Філологія”, 2014, т. 19, вип. 2 (8), с. 49–57.

17. Яцик І., Public Art у сучасному просторі Києва. Інсталяція. Перформанс. Акціонізм, [в:] „Сучасне мистецтво”, 2008, вип. 5, с. 157–161.